

Smedslund
Forsa
Tjörn
Dödskaos

Prof. Th. Blomson
3472 Bor. P. J. Liljeqvist
Jöld 1848. Tjörn

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

Då va en huse, som se ibäl bi sij i hästen
oppo i Hästbackahojanen, i den kastade vi en
sten alla en knabbe, när vi gick förbi. Då va
väl i början på 1800-talet ålla i slutet på 1700-ta-
let, som han se ibäl sj, för då va en bra hög,
ditsästad, när ja va slantgjorde ja har lagt
dit många hundrade stenar i knabbar i den
högen. Ja vrt inte, va di berallde förra däca hö-
gan. Då va väl ett dödskaos. Vi visste nu, att
vi skulle kasta dit näst, när vi gick förbi, så
att då inte ble glömt. Då givit utgenting, nu då
va en prins ålla en sten, baca vi hade
näst i kasta dit. Då komne vi tu långt inga-
nå vi hade näst i kasta dit. Di ville inte gä-
na röbba den där högen. Men nu näs di breddade
vigen i Hästback, va di svängda i flöte den.

3472

Dödskort (fort.)

— Du har häntat dit, sén vi kom hit till
Gävle. Då är du 45 år sén.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

4

dyltesten.

En sten å lyfta hade du i Pörolswäla ålla
Gisarvila (byar i Algutstads:u), ja minne inte
veckat, du ligga int' var anna. Du som dugde te
å lyfta den, va väena ja va där en sön da
i där va vil en fästi däi, men där va inte
mer än 5 ålla 6, sna komme lyfta den. Här di
va exisfärdia, så skulle du lyfta den, om
du va redia berataj. Den varde, sna lyfte
stenen va house i Rökkewäla. Han lyfte han
högat.

Offekälla

Di hade cu källa, di la pengor i å offrade.
Di har offrat så många pengor i källan så di
som bröllo i märksten i iste va räddar för å få
fara illa för di därav så to di där vi fridit
ha dit, di som offrade för spiledom. Då va en
liten källa på Gengkalla (Gammelkalla) byg å
där bi kroktade di sy å di ro, att di offrade
där ma. Kroktat men där har ja må givit där. Då
skulle va så bra för härvan.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Avåttsplatser

De de där avåttsplatserna hade då lite be-
sydlat för sig. De va allte litte stugge för dora.
De har orättat fyllt i Tengelsta, som ju menas.
Ja va inte så gamla då, men ju hörde att
de brukade hålla fram en flaskor i ta bly. Då
skulle va medborgen för dora som va fallan-
desjukar ölla hade nära sitt spikdom.

3472

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

Bruaslätten.

På Bruaslätten i Kälvby (Käkeryd) dansade de næ
då va bröllop i givne utflyster. Där va ett rör, som
va en drake i alla va där va. Å næ ri gick i
skolan å kom dit, va då åtrumstöttingen tusen
orvar, som lå på väggen å hängde på gissgissarna
å halva Bruaslätten va full å orvar.

Mårback

Per

Anders

År 1848

Hansson Petter

Per J. B. Nilsson

År 1848 T. L. J. Löfber

T. Krambuhult hos Skäddare - An duas re-
gerade läj på ringen, å dör han läj, för skor
i skräp å svinfaller i stolar ihing, när
du aldrigade pojkar. Då to slut en gång ju vil
inte bara, han då kom te ja troc di to
dit prästlin te å skulle lassa över allt, han
då to. Då komme ja inte ihåj. Då va
spökta, va di, å då höll noch streck, att
han så mest.

Förslag.

Nun sätter Hans Kuopp, han do före 7-8 år sen
foto, att han mötte hufvudet. Nun hänt va
må en gang, i han slut hurre å vijen. Då va
en gubbe som hetade Kall. Han läj för döen.
Di hude satt i Ånn (Ålebackens), å da mötte di
hufvudet, när di gick hem. Då va ve clean
iman han (Kall) do. Å han (Kuopp) så, velska
må bai "Nu dör Kallen", nu han, ja så velska
må bai må"

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

9

3472

10

Gjós þú Gjáðeyjum.

Tjáðeyjum sa di ljuse báttis að sent.
Gamla Löven i Skarv (Kvarnby) talode on, að
hun vær þú sín að ljóstakle að dæru en ett ljós,
að dæru væri sín nægjist við hún fikk lov að ro
dænu.

Smaland
Rönneå

Gjáðey
M. 8. 1932

Yng. Thorste Pettersson

Fjögur
Bar. O. T. Nægjist
Född 1848 að Gjáðey

Nordvapen vid spikdrusbrända.

Ja fikt en gammal väg utå laajuhall
Äigen i den nu te mig: "Den vägen har di vör-
dat en prom na", nu han, om den hade vatt mi
i luig då vet ju inte, men då nu folks, som filo-
de å filosofia å vägen för å ge benn, som ha-
de fallandejiken" alla mat körbat.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

11

3472

Huggorvar och skator i Ladvigedal.

Di gamla spil skator i sitt örre lagar i
börnade in huggorvar i lagistöckeln. Di
va di i Kista född hos Agust Gustavsson, men ju föd-
nade där i den gamla lagaren, men där hade in-
te han gjort, för där va gjort före hon nu. Men
hölet i pluggen va där.

LUND'S UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

12

Aktörer varit orubbet.

3472

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Årken hade man betjäning av via om handen
ålla beut, nān man ble orubben då ha vi
bukat ryb. Vi hade en doter, som ble orubben.
Hade vi inte hot då, så hade hong dött från oss.
Vi hade en doftare här, men han dydde inte te
å bota'at. Men då givs ingenting fri lövet
givs'at. Å hong ble bra.

~
Årväckt, sevunar vätor.

Hö en latt årväckt, skulle di blåsa mā en
handpust. Ta di skulle ha i pasten, då
kommer ja inte illa!

Revunar då va du ingen ejt, som komme, fundera
ut, va du kan ifrå. Men skulle flocka en
motskaun, som man skulle stryka mā.

Fätor knöd maa bat mā brinnohis.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

14

3472

Velapaskotet.

Uai cu fide velapaskotet då skot di fö-
bi öronen. Då har di skote för mig men
då va inte farlit, att de geck m.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

3472

Lyste.

Huntrumme fick inte va må, när di slättade, så
så fick man inte hitta en granskog med brygghus
i lata den sista så di sajt ha bli där
inte lyft, om en hugges huet å dom.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Omvalyt.

För åtta pojk har va lite befolkij. Riba i Kägja
(Kärnagård) hong ra, där va omvalyt. Pojken, frö-
käll soj nu, slängde sy i färades. Kanna (modera)
hade sitt, när ja slo ihäl en om ve slateen. Hong
skulle slai ihäl en niv i bärna askan i ge
frijken. Då gicke om, antingen då' va askan alla
va där var.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

17

Sätta bort tannaväck

3472

Si satte bort tannaväck på sān väning sorts
systemer man skulle dela tänderna ut
spelar, ta en spade i ett tré i sättet dit man
igen. Si honne läsa bort tannaväck. Da va sā
väning, som honne läss. ja har inte hittat nyt
i tänderna men än en gang, å då to ju ut
med allihop, fråja lotte ja hode lika nyt
i varandra en.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

18

Själva.

Ja hörde en gammal kammare / svicks-kammare!

Nils Abramsson sätter en gång, att själva gick ut den
en manuskript i den aura å dä nioapril tro
ja, förr di sätta ju ha själ i luften alla som
steck få liv

(Nils Abramsson, "Abrams-Miss", hade innan han
bygde arbete vid dessbi orde vid byggen, gjort
sig berövtad som stoltis i hela Sverige).

Smedsland
Flensö
Gästgivare
Märkt 1932

Först. av Fröken Peterson
av Tingsjö
3472 Inv. El. Tingsjö
25.8.1848 i Göteborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

20

Maran long va illbat. Long har rödit folk å
häste så många gånger. Ja vet på den tiden
ja hade hästarna. Han komme va si rödla
häster nu då döp å sirona. Då prisar gammalt
folk, att då va maran ja har röda röda ute
från den sortens. Då kom många ting å härla sig
på bortet en natt å häll på i alldelens kroon
ihälz mig; ja häll bana på i mitten kroonan au-
das. Då sa, att då va maran, när på talte om'at
då skulle näst vann ha. ja har aldrig frösch
på'at mer än den gången. Sein fikte du före mig, att
du skulle slöjte en skattu å härla i stallen.
ja gjorde nu ju men ju vet mitten, nu då gjorde.
Kvartimoroua fikte skydd förr å va maran. Kva då va
du, nu nu då väl alldelens ofrösbyggt. Då nu då ingen
kökken vore, som tryckte mig på bortet. Men då är gamla

Innan/Inta/

3472

hälsningar, som traga folk på den begynner
då å ble opplysta.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

21

Häcken

3472

Ti kastade allt en sten ut i sjön, när vi bandede, då gick vi över, där stenen slogs ner, så trodde vi, att häcken töts. Då var ju lite bedrägligt. Då var också din son dale mina verser på då, då skulle lära, så du slapp häcken. Du gagnade mörtet stål. Du hände ju många ändamål (medd), så många gubbar i häringen, som trädde en pris. Då var så många örnlär, som du komme.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

22

Skogssnyvan.

3472

Skogssnyvan har ju hört nåcke talas om. Då sa,
att hong va ihåli i ryggen. Hong talade till ve
holmlor, å där kom hong å bjudde upp sig.
Då va sā manga öventyr mā du där. Hon visade
sig nöe, där då va enstet. Hong ledde dom
på orättta vägar (vila) sā hong fick mer hand
mā dom. Då hade ju allti nien kontroll på
hā. Hong va rödd för kult å stål. Då brangde
polisen å läsk Fader Jäv balslänges, ålla gick där
int. Då fick lov å bli ooit alltihop.

Troll

3472

Troll va dei gott om. Da va si mörke befängt nu
teoll. Tatt beg ve Gangkulla (Gammuskulla)
si di lite gubbar a lyre a lite vajahanda,
a di va alldeles rädda där, di som inte hade
niet humor.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

24

Bm.

Konga Bd.

Ljutes s:m

fättar. 1932

Afgr. Th. Petersen

Tingvitz

3472 Ber. P.J. Ljungqvist
f. 1878 i Ljutes

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25

Jättarua dä va stora å stora rankare. Di gjorde
si många tempos för i vägen. Di hade alla
övertyg, som läras, för sy. Di levade i byg-
to folk, var di å h. byt. bort sina klockningar
frå redia barnengar. Di sa di brölle i bygen
här di byggde bostad, si kom di å ren ner på
matteu, var di hade byggt för den. Di skulle
ha trillingstata, som skulle dra den första tina-
meestorken till dit, där bokkan skulle stå.

Körkblorhosa skräckade jättarua i rym. O' då fick
di hålla sig tycka, när di skulle ta upp dom. Di
hade di inte så. "Då är long; för du gick long
tebokar - ja har inte hört mer än hänsid d.
historia om lindes bokar.

Åbo

3472

Då var en berättning. Då var en gammal troll-
dom, att du så dom här i däv. Du bidrade
med tings, antingen lycka alla olyckor. Du
skulle ha målen betydelse, sa trollberättningen.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

26

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

46a

3472

Toratal.

Toratal du farro du kusew (toratal). Du som va sams
må dom, så fick du hör å halen. Du hade svin-
projkar men ej, nu då, men inte konne bärta mer
än ett halvunstai i taget, men du harat i staden
ändå.

27

Söndagbarn, rödhaier.

Di sät, att sön dagbarn hade olycka mi sag
å somma (maj) tur, men för va sätt di
grundöde'at, å inte gott i fa.

Di hade allti väit slog mi rödhäia å van-
vrade dom. Då gick inte nära rämslitta mig-
ne om'at, men disan hade eftt här, begabba-
de di lit mer än andas.

Svartebro
Konga Ad Ljuter s:m

Akpt. Thorsten Petersen
3472 Tjungesjö

Irus - Mass. Ber. P. J. Litzelquist

Då va en gubbe, som hette Magnus, Irus - Mass
kallade di hon om. Han hade båa en hand
ä va halvgrögi ä han kunde inte göra någonting.
Han bodde intyges hos oss på vår skoll/örvörning.
Han sätte suas. Han to hem fjäringsvis må
Karlshamnssons ä sölje mättovis. Då va dubbelt
botten på mätlet. Då va fö 3 styre suas i den
lille ännen ä 6 styre i den änn. Då va hans
havelbör.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

28

f. 1848

i hujder

Stack kawl.

Då va en han bodde rest Svartebro ålla Blkinge-häst, men då va ingen utå di därje gamla trollgubbarna, som di påtlo komme slänga sten, som vägde hästalen, sāna har då inte vänt opp nāna som ju minns ja hörde många gånger, att di byggde opp honom, att han gjore oändlia teknik å resunda opp hring sy. Han va på Linx marken (Linneby marken). Han va inte må å slös. Di va en blunga sā stor sā di komme isete shilja dom åt Antingen di svärke honom ålla han då va men han to en egen ännu vagn i skoddarna å snurra åt, sā ble hele vachsvalspatrén ble red. Han va han Bratorp åll Bratorp å hitade födde ålluförn. Bratorp-födde troc ju di kallade honom.

3472

Skärma ut gris (ut öga?)

Då var en gammal häring, di kallade Pipa-Hekus
i Kräkja. Heng hade en gris, å di fick inte ga' å
titta på'an, å sving di dit i tillade pri grisens,
si kunde heng, att di skändde ut grisens fröna.
Då hade vil rökt på'å dö nära gris frö'na.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

30

Frimurare.

Då har nötk vall frimurare här i Ljuders område,
 för då har vall hemska här, men di hade det
 in fördolt, men jag såg på min man, di svarer, för
 då har ju mitt på reviret, att di svarer ett
 bors på mina böstaburen. Då talade Ville
 Lorentz om jät mej "ja är inte frimurare, men ju
 ska visa deg ett frimurarnamn. Om du fin ni ett
 torkest namn, så är då en frimurare, som har sene-
 rtat" Men di bekänner alri ejtlo att di är det.
 Då där frimuraren fikk så många oskyldiga affärer
 nu. Di pärts, all di fångslade ferk. Di hade ni
 voat, vall var de gick på golvet så var där en lac-
 ker, så di ramlade ner mure. Men då var nötk
 inte di, som gjorde sätt.

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

31

Björklund
Keraga
Fjärde
~~Tattare~~ 1932

Mjölkas författare
Mår G. Sjögren
3472 född 1848 i Göteborg

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

32

Tattare fanns läggd om i böden, di bytte häftar
ä givie alla di övertryk, särsk varan i jällbladet.
Da va råna, sru va radare nu Skat-Kalle. *

Di va en, sru hittade Magnus älla Bandoff. De-
nas läsningar va ej röra sändlivare ä sa, att
di honne bota bräk ä skrämma ut i sändande
te rej vajitvanda, va di röre ha. Di sätta tattare-
läsningarna di va egen jällbar. Di va inne i en stuga
ä spände te, har den hodeat ä si gick di i den
ann stugan i späddst. Sen trodde di at kan-
veta.

Rockare.

Då fanns många rockar i böjden, ja menne mannen
 på Skat-Kalle, han brölde i bie (bide) å Sandoff
 å Rockare-Mars, di köpte ihop, di brölde i Linby
 (Linnmyr). Di hade lite häll på dom, att di va
 lite särmer. Di fläddde bi handae å kettor.
 Brunga-Lena long köll ihop må Skat-Kalle.
 Di köll dom själv sej. Di ville inte ha nio
 må dom å gora. Di ville inte ha nio de
 tippade, de fick lov å ha, han di gick. Di va
 minsjälen ridda för dom. Mars å Sandoff va
 inte så noga. Di ville görna ställa te oväsen.

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

33

Klok gunna.

Då var en häring, far hennes var soldat å betala
turk. Heng hade lit hären frå syd å komma bo-
ta lit rader. Heng kom te vägskälet där ute vid
svärds(sundja i Käkeby). Heng kom dit å la tre
stenar en frå var väg. Då skulle vist bota
frå vägsmän ej hildom, jif vet inte precis va då
skulle va te. Heng betalte katrin ålla kroatin.
Heng borde i hickalycke ålla Tjockbos (Tjockeboda).

Trollhäringar.

Oppa i Skrämbolhult i Brunäs bodde en trollhäring.
 Ta hittade häringashällt? ja han ore oppa i man-
 ner. Tea hittade hon. Hon trottade sitt long, hilt-
 hatt för då/det gick icta för haun. Hon gjorde alla
 di temps. Di botade fruntimmen å bråle, long
 å döddee haunis. Hon yrkade nuor nins yrke.
 Hon far ut Gotland seu. Då ra folk opnifian
 "Troll" hos dom.

ja har hört gewula gubbar tala om en hovsca
historior, men ja har slävt dom nu häjna.
Då var en gubbe, som di kallade Wasse Kuringa,
han sätts i laugus i rummet han hade mit
lite årets, lite spöhaelst, som han trydde folk
på. Då var en gammal stöt, som hade fått
sin bås utskrämd, å Wasse han trydde ho-
nom på, att han skulle gå te en myrkark i
stoppan pison full mā myror te haddning å
sjuks i skott. Då gjorde inte men än sprutta.
Han sa te mig, att han var i skott man gäddade
skott mā den där haddning.

3472

Fartboksböcker

Dā va många, som hodel liggd för å ha roat-
boksböcker. Att råva pröva vall i Wittcabyg
i läst vänt, har ju inte hör. Sather han givne
väl ingen dilig affär i W. Han ble ju stor-
gubbe å orientrade opp katjew.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

37

3472

Sjöspillingar.

Sjöspillingarna förra dom hade di en häxa
på bärbergsön & di fick inte bawa dom ge-
nom grunden, utan di fick bawa dom över
vatten

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

38